δικαίως (καὶ γὰρ δικαίου ἀνεκαστικοῦ ἐστὶν) ἐπεὶ τὸ ἴσον
μέσον. ἐστὶ γάρ τι ἴσον ἀνάγκη εἶναι, εἰ τὸ ἄνισον τινὶ
ἄνισον ἦν ἀνάγκη καὶ μέσον τι εἶναι καὶ ἴσον. τοῦτο δ'
ἐστὶν ὃ μεταξὺ τοῦ μείζονος καὶ τοῦ ἐλάττονος κατὰ
τὴν ἀριθμητικὴν ἀναλογίαν. ἔστι δὲ μεταξὺ μὲν ὅτι
ἐστὶν ἐκ τοῦ μείζονος ἀφαιρεθὲν καὶ τοῦ ἐλάττονος
προστεθέν, ἴσον δὲ ὅτι ὑπερέχει καὶ ὑπερέχεται
τοσούτῳ τὸ μὲν τοῦ μείζονος τὸ δὲ τοῦ ἐλάττονος.
ὅπερ ἴσον ἐστὶν εἰ ἐκ τοῦ μείζονος καὶ τοῦ ἐλάττονος
ἐγένετο ἴσα, ἐὰν τὸ ἓν μηδὲν ὑπερέχῃ τοῦ ἑτέρου.
τὸ γὰρ κατὰ τοσοῦτον ὑπερέχον τοῦ ἐλάττονος καὶ
τοσοῦτον ὑπερέχεται τοῦ μείζονος. ὥστε εἰ ἐκ τοῦ
μείζονος καὶ τοῦ ἐλάττονος ἐγένετο ἴσα, ἐὰν τὸ ἓν
μηδὲν ὑπερέχῃ τοῦ ἑτέρου. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς
κατὰ τὴν ἀνάλογον ἰσότητος, ἥτις ἐστὶ κατὰ τὴν
γεωμετρικὴν ἀναλογίαν, ἐν ᾗ καὶ τὸ δίκαιον τοῦτο
ἐστίν, ἡ κατὰ τὸν λόγον ἰσότης, ἐπεὶ καὶ τὸ μέσον
κατὰ τὸν λόγον ἐστίν· τὸ γὰρ ἐπὶ τοῦ μείζονος
ἐπὶ τοῦ ἐλάττονος ἐστὶν ὡς τὸ ἐπὶ τοῦ ἐλάττονος
ἐπὶ τοῦ μείζονος. καὶ τὸ ἀνάλογον δίκαιον ἐστίν·
τὸ δὲ ἀνάλογον ἐν τετραμέτρῳ ἐστίν· ἐπεὶ καὶ τὸ
μέσον ἐν τούτῳ ἐστίν· ἐν τετραμέτρῳ γὰρ ἐστὶν
ὡς ἡ πρώτη πρὸς τὴν δευτέραν οὕτως ἡ τρίτη πρὸς
τὴν τετάρτην, καὶ ἐναλλὰξ ἄρα ὡς ἡ πρώτη πρὸς
τὴν τρίτην οὕτως ἡ δευτέρα πρὸς τὴν τετάρτην·
καὶ ὅλον ἄρα πρὸς ὅλον ὡς ἡ πρώτη πρὸς τὴν
δευτέραν· διὸ καὶ ὁ συνθεὶς ἀναλογίαν ἐποίησε
πρὸς ἃ συνέκειτο· ἐν γὰρ τῇ γεωμετρικῇ ἀναλογίᾳ
καὶ ἐναλλὰξ ἁρμόττει τὸ δίκαιον, ὅτι καὶ ἐναλλὰξ
ἐστὶν ὡς ἡ πρώτη πρὸς τὴν δευτέραν οὕτως ἡ τρίτη
πρὸς τὴν τετάρτην, καὶ ἐναλλὰξ ἄρα ὡς ἡ πρώτη
πρὸς τὴν τρίτην οὕτως ἡ δευτέρα πρὸς τὴν τετάρτην,
καὶ ὅλον ἄρα πρὸς ὅλον ὡς ἡ πρώτη πρὸς τὴν
δευτέραν· ὥστε καὶ ἐναλλὰξ ἐστὶν